

Дело C-650/22**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

17 октомври 2022 г.

Запитваща юрисдикция:

Cour d'appel de Mons (Белгия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

19 септември 2022 г.

Жалбоподател:

Fédération internationale de football association (FIFA)

Ответник:

BZ

При участието на:

Union royale belge des sociétés de football association (URBSFA)

SA Sporting du pays de Charleroi

Предмет на главното производство

Страните в главното производство спорят дали Fédération internationale de football association (Международна футболна федерация, наричана по-нататък „FIFA“) и Union royale belge des sociétés de football association (Белгийски кралски футболен съюз, наричан по-нататък „URBSFA“), член на FIFA, отговарящ за организацията и контрола на футбола и всичките му разновидности в Белгия, трябва да обезщетят професионалния футболист BZ за пропуснатите ползи (пропуснати предложения за наемане от футболни клубове), които той твърди, че е претърпял поради прилагането на някои разпоредби на Правилника на FIFA за статута и трансферите на футболистите (наричан по-нататък ПСТФ).

ПСТФ предвижда по-специално че играч и новият му клуб са солидарно отговорни за плащането на обезщетението, дължимо на клуба, договорът с който е бил прекратен без основателна причина.

Освен това ПСТФ предвижда забрана за новия клуб да картотекира професионален играч, който е прекратил предишния си договор без основателна причина, и позволява на предишния клуб да не издаде сертификат за международен трансфер (СМТ), необходим за картотекирането на играча, в случай на договорен спор между този клуб и играча във връзка с прекратяването на предишния договор.

BZ счита, че посочените по-горе разпоредби на ПСТФ са незаконни с оглед на правото на Съюза.

SA Sporting du Pays de Charleroi, белгийски футболен клуб, предложил договор на BZ, встъпва доброволно в подкрепа на основанията и исканията на FIFA и URBSFA. Той счита, че предложението му за договор е резултат от измамливи действия на BZ.

Преюдициален въпрос

Трябва ли членове 45 и 101 от Договора за функционирането на Европейския съюз да се тълкуват в смисъл, че забраняват:

- принципа на солидарна отговорност между играча и клуба, който иска да го наеме, за заплащане на обезщетението, което се дължи на клуба, с който договорът е бил прекратен без основателна причина, както е уреден в член 17.2 от ПСТФ на FIFA, във връзка със спортните санкции, предвидени в член 17.4 от същия правилник, и с финансовите санкции, предвидени в член 17.1;
- възможността федерацията на предишния клуб на играча да не издаде сертификат за международен трансфер, необходим за наемането на играча от нов клуб, ако е налице спор между предишния клуб и играча (член 9.1 от ПСТФ на FIFA и член 8.2.7 от приложение 3 към посочения ПСТФ)?

Изтъкнати разпоредби от правото на Съюза

Член 45 ДФЕС:

- „1. Свободното движение на работници се гарантира в рамките на Съюза.
2. Тази свобода на движение налага премахването на всякаква дискриминация, основаваща се на гражданство, между работниците от държавите членки, що се отнася до заетост, възнаграждение и други условия на труд.

3. Тя включва и правото, при спазване на ограниченията, основаващи се на съображения за обществен ред, обществена сигурност и обществено здраве:

- а) да се приемат действително направени предложения за наемане на работа;
- б) да се придвижва свободно на територията на държавите членки за тази цел;
- в) да престоява в държава членка с цел заетост, в съответствие с разпоредбите, уреждащи заетостта на гражданите от тази държава, предвидени в закони, подзакони или административни разпоредби;
- г) да остава на територията на държава членка след наемане на работа в тази държава, при условията, които се предвиждат в регламенти за приложение, съставени от Комисията.

4. Разпоредбите на настоящия член не се прилагат по отношение на заетостта в публичната администрация“.

Член 101ДФЕС:

„1. Забраняват се като несъвместими с вътрешния пазар всички споразумения между предприятия, решения на сдружения на предприятия и съгласувани практики, които биха могли да засегнат търговията между държавите членки и които имат за своя цел или резултат предотвратяването, ограничаването или нарушаването на конкуренцията в рамките на вътрешния пазар, и в частност такива, които:

- а) пряко или косвено определят покупни или продажни цени или други условия на търговията;
- б) ограничават или контролират производството, пазарите, технологичното развитие или инвестициите;
- в) осъществяват подялба на пазари или на доставчици;
- г) прилагат различни условия по отношение на еквивалентни сделки с други търговски партньори, като по този начин ги поставят при сравнително по-неблагоприятни условия;
- д) поставят сключването на договорите в зависимост от приемането на допълнителни задължения, които по своя характер или в съответствие с търговската практика нямат връзка с предмета на тези договори.

2. Всички споразумения или решения, които са забранени в съответствие с настоящия член, са нищожни.

3. Разпоредбите на параграф 1 могат да бъдат обявени за неприложими по отношение на:

- всяко споразумение или определен вид споразумения между предприятия;
- всяко решение или определен вид решения на сдружения на предприятия;
- всяка съгласувана практика или определен вид съгласувани практики,

които допринасят за подобряване на производството или разпространението на стоки или за развитието на техническия или икономическия прогрес, като при това предоставят на потребителите справедлив дял от получените ползи, без:

- а) да налагат на участващите предприятия ограничения, които не са абсолютно необходими за постигането на тези цели;
- б) да дават възможност на такива предприятия да елиминират конкуренцията по отношение на съществена част от съответните стоки.“

Спорни разпоредби

Член 9, параграф 1 от ПСТФ:

„Играч, картотекиран в дадена федерация, може да бъде картотекиран в нова федерация само ако последната е получила сертификат за международен трансфер (СМТ), издаден от предишната федерация. СМТ се издава безусловно, безплатно и без ограничение във времето. Всяка разпоредба в обратен смисъл е нищожна. Федерацията, която издава СМТ, е длъжна да предостави копие на FIFA. Административната процедура по издаване на СМТ е описана в член 8 от приложение 3 [...] към настоящия правилник.“

Член 8.2.7 от приложение 3 към ПСТФ:

„Предишната федерация не издава СМТ при наличие на договорен спор между предишния клуб и професионалния играч във връзка с обстоятелствата, предвидени в член 8.2, параграф 4б от настоящото приложение. [...]“

Член 8.2, параграф 4 от приложение 3 към ПСТФ:

„В седемдневен срок от датата на молбата за издаване на СМТ предишната федерация трябва [...]:

[...]

б) да отхвърли молбата за издаване на СМТ и да посочи [...] причината за отказа, която може да бъде или обстоятелството, че договорът между предишния клуб и професионалния играч не е изтекъл, или че не е постигнато взаимно съгласие относно предсрочното прекратяване на договора.“

Член 17 от ПСТФ:

„При прекратяване на договор без основателна причина се прилагат следните разпоредби:

1. Във всички случаи прекратилата договора страна е длъжна да плати обезщетение. Без да се засягат разпоредбите на член 20 и на приложение 4 относно обезщетенията за обучение и ако в договора не е предвидено друго, обезщетението за прекратяване на договора се изчислява с оглед на действащото в съответната страна право, особеностите на спорта и всеки друг обективен критерий. Тези критерии включват по-специално възнаграждението и други обезщетения, дължими на играча по текущия и/или новия договор, оставащата продължителност на текущия договор до максимум пет години, разходите и разноските, направени или платени от предишния клуб (амортизирани през периода на договора), ако прекратяването е станало по време на защитен период.

2. Правото на такова обезщетение не може да се прехвърля на трето лице. Ако професионален играч трябва да заплати обезщетение, той и новият му клуб са солидарно отговорни за заплащането му. Размерът на обезщетението може да е посочен в договора или да е договорен между страните.

3. [...]

4. Освен задължението за заплащане на обезщетение, на всеки клуб, който през защитения период е прекратил договор или е подтикнал към прекратяването на договор, се налагат спортни санкции. За клуб, който подпише договор с професионален играч, прекратил предишния си договор без основателна причина, се счита, до доказване на противното, че е подтикнал професионалния играч да прекрати договора. Санкцията се състои в забрана за клуба да картотекира нови играчи на национално или международно равнище за два цели и последователни трансферни периода. Клубът ще може да картотекира нови играчи на национално или международно равнище едва от трансферния период, настъпил след окончателното изтърпяване на съответната спортна санкция. Той няма да може по-специално да се ползва от изключението и временните мерки, предвидени в член 6,

параграф 1 от настоящия правилник, за да картотекира играчи преди този период“.

Кратко представяне на фактическата обстановка и главното производство

- 1 По време на висящ спор пред Камарата за разрешаване на спорове на FIFA между BZ и предишния му клуб, Локомотив Москва, във връзка с прекратяването на договора, който са сключили на 20 август 2013 г., и по-специално във връзка с плащането от BZ на обезщетение за прекратяване в размер на 20 милиона евро, последният започва да търси нов клуб, който може да го наеме.
- 2 Това търсене обаче се оказало трудно, тъй като според BZ имало опасност новият клуб да бъде осъден да заплати солидарно с него обезщетението, което се дължало на Локомотив Москва.
- 3 BZ посочва, че въпреки интереса към него от страна на различни клубове, той е получил само едно предложение — това на Sporting du pays de Charleroi, който на 19 февруари 2015 г. му изпраща писмо за поемане на задължение, съдържащо две кумулативни отлагателни условия:
 - да бъде редовно картотекиран и да има право да играе за първия отбор на SA Sporting du Pays de Charleroi във всяко официално състезание, организирано от URBSFA, UEFA и FIFA, при това най-късно до 30 март 2015 г.,
 - да получи (в същия срок) писмено и безусловно потвърждение, че SA Sporting du Pays de Charleroi не може да бъде държан солидарно отговорен (in solidum) за каквото и да било обезщетение (по-специално обезщетение за прекратяване на договор), което BZ евентуално би дължал на Локомотив Москва.
- 4 С писма от 20 февруари и 5 март 2015 г. адвокатите на BZ и съответно на Sporting du Pays de Charleroi искат както от FIFA, така и от URBSFA потвърждение, че BZ ще може да бъде редовно картотекиран и ще има право да играе в първия отбор на Sporting du Pays de Charleroi и че спрямо последния няма да бъдат приложени членове 17.2 и 17.4 от ПСТФ.
- 5 С писмо от 23 февруари 2015 г. FIFA отговаря, че само компетентният орган за вземане на решения, а не нейният административен орган има правомощието да прилага разпоредбите на ПСТФ. От своя страна на 6 март 2015 г. URBSFA посочва, че съгласно правилата на FIFA картотекирането на BZ не може да бъде извършено, докато предишният му клуб не издаде сертификат за международен трансфер (СМТ).

XXXXXX

- 6 С решение от 18 май 2015 г. Камарата за разрешаване на спорове на FIFA уважава частично искането на Локомотив Москва, като определя размера на дължимото от BZ обезщетение на 10,5 милиона евро, и същевременно отхвърля исканията на BZ. Камарата за разрешаване на спорове приема също, че член 17.2 от ПСТФ няма да се прилага спрямо BZ в бъдеще. На 27 май 2016 г. това решение е потвърдено на втора инстанция от Спортния арбитражен съд (наричан по-нататък „САС“).
- 7 С договор от 24 юли 2015 г. BZ е нает от футболен клуб Олимпик Марсилия.
- 8 На 9 декември 2015 г. BZ предявява иск срещу FIFA и URBSFA пред Tribunal de commerce du Hainaut (Търговски съд Ено, подразделение на Шрлероа, Белгия), за да получи обезщетение за вредата, а именно пропуснати ползи в размер на 6 милиона евро, която твърди, че е претърпял поради допуснатото от последните нарушение, а именно прилагането на цитираните по-горе спорни разпоредби, които според него са незаконни с оглед на правото на Съюза.
- 9 С решение от 19 януари 2017 г. този съд обявява иска на BZ за основателен по принцип и осъжда FIFA и URBSFA да заплатят сума с предварителен размер от 60 001 EUR.
- 10 FIFA обжалва това съдебно решение пред запитващата юрисдикция. Привлечена като подпомагаща страна, URBSFA също иска изменение на посоченото решение.

Основни доводи на страните в главното производство

- 11 По същество BZ твърди, че FIFA и URBSFA са отговорни за понесената от него вреда съгласно член 1382 от белгийския Граждански кодекс, който гласи, че „всяко действие или бездействие на дадено лице, с което се причинява вреда на друго, поражда задължение за този, който виновно е причинил вредата, да я поправи“.
- 12 Той твърди, че цитираните по-горе спорни разпоредби са незаконни, тъй като противоречат на правото на Съюза, и по-специално на принципа на свободно движение на работници, закрепен в член 45 ДФЕС, както и на член 101 ДФЕС, който забранява ограничаването на конкуренцията.
- 13 Според BZ, като са приели и приложили спорните разпоредби, FIFA и URBSFA са действали виновно, с което са му причинили вреда, състояща се в пропуснати ползи, тъй като не е могъл да упражнява професията си на футболист през сезон 2014—2015 г., поради това, че тези разпоредби са били пречка за наемането му от нов клуб.
- 14 Тази пречка е свързана с финансовите и спортни ограничения (принцип на солидарност, неиздаване на СМТ), на които се излага нов клуб, който би

наел играч, чиито договор с предишният му клуб е бил прекратен без основателна причина. BZ критикува и начина на изчисляване на обезщетението, тъй като може да бъде взета предвид неамортизираната част от сумите, платени от предишния клуб за наемане на играча. Според него обезщетението (за което клубът, който се интересува от съответния играч, ще стане съдлъжник) увеличава нежеланието на всеки клуб да наеме играч, който дължи такова обезщетение, и следователно възпрепятства свободното движение на работници в рамките на Съюза.

- 15 Ето защо според BZ FIFA и URBSFA трябва да поправят вредата, произтичаща от незаконосъобразността на спорните правила на ПСТФ, които са били пречка за наемането му от нов клуб.
- 16 В подкрепа на незаконосъобразността на спорните разпоредби на ПСТФ той се позовава на решение от 15 декември 1995 г., *Bosman* (C-415/93, EU:C:1995:463) (наричано по-нататък „решението *Bosman*“).
- 17 В това решение Съдът постановява по-специално, че член 48 от Договора за ЕИО (понастоящем член 45 ДФЕС) се прилага по отношение на правила, които са определени от спортни асоциации и установяват условията, при които професионалните спортисти работят по трудово правоотношение (решение *Bosman*, т. 87). Съдът подчертава, че свободното движение на работници е един от основните принципи на Съюза (решение *Bosman*, т. 93) и постановява, че член 48 от Договора за ЕИО (понастоящем член 45 ДФЕС) не допуска прилагането на правила, определени от спортни асоциации, съгласно които професионален футболист, гражданин на държава членка, може при изтичането на договора си с даден клуб да бъде нает от клуб от друга държава членка само ако последният клуб е платил на първия обезщетение за трансфер, за обучение или за развитие (решение *Bosman*, т. 1 от диспозитива).
- 18 Макар FIFA и URBSFA да не оспорват прилагането на член 1382 от *Code civil* (Граждански кодекс), те оспорват, че са извършили нарушение, което може да ангажира отговорността им.
- 19 FIFA всъщност твърди, че спорните разпоредби на ПСТФ са съвместими с правото на Съюза.
- 20 Според нея съвместимостта на посочените разпоредби с Договора трябва да се прецени, като се вземат предвид особеностите на спорта, признати от Договора за функционирането на ЕС и органите на Европейския съюз, сред които по-специално са запазването на стабилността на договорите и стабилността на отборите и почтеността, редовността и безпроблемното протичане на спортните състезания. Според FIFA тези особености представляват легитимни цели, които могат да обосноват евентуални пречки пред свободата на движение или ограничения на конкуренцията.

- 21 Спорните разпоредби впрочем били признати от органите на Съюза като съвместими с правото на Съюза. В този смисъл през 2001 г. Европейската комисия изразила съгласието си с ПСТФ, чиито последващи варианти са запазили същността и ratio legis на одобрените от Комисията принципи относно трансферите. FIFA се позовава по-специално на съобщение на Комисията от 5 март 2001 г., в което се посочва ангажиментът на FIFA да измени ПСТФ въз основа на различни принципи. Тя твърди също, че в прессъобщение от 5 юни 2002 г. членът на Комисията Марио Монти е заявил, че новите правила на FIFA съвместяват основното право на играчите на свободно движение и стабилността на договорите с легитимната цел за почтеност в спорта и стабилност на състезанията.
- 22 Освен това URBSFA оспорва своята отговорност, тъй като FIFA, а не самата тя, е автор на спорните разпоредби.

Съображения на запитващата юрисдикция

- 23 Според запитващата юрисдикция има сериозни, конкретни и непротиворечиви презумпции, че спорните разпоредби на ПСТФ са могли да възпрепятстват наемането на BZ от нов клуб вследствие на прекратяването на договора му с Локомотив Москва. Това е видно по-специално от писмото за поемане на задължение, подписано от Sporting du Pays de Charleroi, което поставя подписването на договора в зависимост от отпадането на задължение за солидарно плащане на обезщетението, дължимо на предишния клуб, и от издаването на СМТ. Освен това BZ е могъл да се присъедини към нов клуб малко след решението на САС член 17.2 от ПСТФ да не се прилага в бъдеще.
- 24 Що се отнася до наличието на нарушение, което е необходимо, за да се ангажира отговорността на BZ, запитващата юрисдикция констатира, че преценката на тази отговорност предполага преценка на съвместимостта на спорните разпоредби на ПСТФ с Договора за функционирането на ЕС, поради което следва да се отправи преюдициален въпрос до Съда.
- 25 Всъщност при настоящото състояние на правото на Съюза запитващата юрисдикция счита, че не може да прецени съвместимостта на посочените разпоредби с правото на Съюза, тъй като такава преценка е деликатна с оглед по-специално на необходимостта от запазване на баланса между преследваните от спортните асоциации цели и правата, гарантирани с Договора за функционирането на ЕС.
- 26 Освен това въпросът, поставен на Съда в делото, по което е постановено решение Bosman, изглежда не е приложим към настоящия спор, който се отнася до обезщетението, дължимо на клуб поради прекратяване на договор без основателна причина, и задължението на новия клуб за солидарното заплащане на посоченото обезщетение. Колкото до дело Bosman, то се

отнася до обезщетение за трансфер, за обучение или за развитие, дължимо при изтичането на договора между даден клуб и съответния играч.

- 27 Що се отнася до оспорването на отговорността на URBSFA поради това, че тя не е автор на спорните разпоредби, запитващата юрисдикция счита, че URBSFA е отговорна за картотекирането на играчите на клубовете към нейната федерация при спазване на правилата на FIFA. Ето защо в настоящото дело именно URBSFA не е могла да удовлетвори искането на BZ да бъде картотекиран и да има право да играе редовно, за да продължи кариерата си в Sporting du Pays de Charleroi. В тази връзка запитващата юрисдикция счита, че отговорността на URBSFA също може да бъде ангажирана, при условие че спорните разпоредби нарушават правото на Съюза.
- 28 На този етап запитващата юрисдикция не счита че е уместно да отправя до Съда други преюдициални въпроси, предложени от BZ, които според нея ще представляват интерес само при утвърдителен отговор на зададения въпрос.